තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණය 2 පාඩම

Created By

R. Nishantha

BSc (Hons) Computer Science

(Undergraduate) IIT University

02. පරිගණකය හදුනා ගනිමු

2.1 පරිගණකයේ ලක්ෂණ

- 1. වේගය (Speed)
 - තත්පරයකදී මිලියනයකටත් වඩා වැඩි පුමාණයක් උපදෙස් කි්යාත්මක කිරීමේ හැකියාව පරිගණකයට ඇත.
- 2. නිරවදානාවය (Accuracy)
 - 🕨 නිවැරදි උපදෙස් හා දත්ත වලට අනුව නිවැරදි තොරතුරු ලබා දේ.
- 3. කායීක්ෂමතාවය (Efficiency)
 - 24 පැයෙහිම එකම ආකාරයට වේගයෙන් ක්‍රියා කර වෙහෙසක් නොවී තොරතුරු ලබා දීමට හැකියාව ඇත.
- 4. බහුකාර්ය බව (Versatility)
 - 🕨 එකම වේලාවේ කාර්යයන් කිහිපයක් වුවද පහසුවෙන් කළ හැකිය.
- 5. සුරැකීමේ හා නැවත ලබා ගැනීමේ හැකියාව (Saving and retrieving)
 - පරිගණකයේ දත්ත සුරක්ෂිතව ගබඩා කල හැකි අතර ඒවා අවශා වූ විට ඉක්මනින් ලබා ගැනීමටද හැකිය.

2.2 පරිගණක වර්ගීකරණය

අප විසින් භාවිතා කරනු ලබන පරිගණක වර්ග කිහිපයකට බෙදා දැක්විය හැකිය.ඉන් පුධාන වර්ග දෙකක් මෙහිදී හදුනාගනු ලැබේ. එනම්,

- 1. භෞතික පුමාණය අනුව
- 2. තාක්ෂණය අනුව

1. මෞතික පුමාණය අනුව පරිගණක වර්ග කිරීම.

මෙම වර්ගීකරණයේදී පරිගණක කොටස් 4 කට බෙදේ.

i. සුපිරි පරිගණක (Super Computers)

මේවා ඉතා බලසම්පන්න වේ.විදාහත්මක සහ ඉන්ජිනේරු කටයුතු සදහාද ඉතා සංකීර්ණ වූ ගණිතමය ගැටලු විසදීම සදහාද සුපිරි පරිගණක යොදා ගැනේ.එමෙන්ම මේවා මිල අධික වන අතර පුමාණයෙන් ඉතා විශාල වේ.මේවා නාසා ආයතන මෙන්ම විශාල වාහපාර සහ යුධ හමුදා කටයුතු සදහාද යොදා ගනු ලබයි.

ii. මහා පරිගණක (Mainframe Computers)

මේවා සුපිරි පරිගණකවලට වඩා භෞතික පුමාණයෙන්, බලයෙන් සහ මිලෙන් අඩුය.මෙහිදී පරිශීලකයින් විශාල පුමාණයක් පර්යන්ත රාශියක් යොදා ගනිමින් එක් පරිගණකයට සම්බන්ධ වී දත්ත හා තොරතුරු හුවමාරු කර ගනියි.විශාල වෙළෙද වාහපාර වලදී සහ ආයතන වලදී මහා පරිගණක බහුලව භාවිතා වේ.

iii. මධා පරිගණක (Mini Computers)

මෙය මහා පරිගණකවලට වඩා භෞතික පුමාණයෙන්, බලයෙන් සහ මිලෙන් අඩුය.තවද මෙය පොදු කාර්ය පරිගණකය ලෙසද හැදින්වේ.මධය පුමාණයේ ආයතන වල සහ බ $_{10}$ කු පද්ධති තුළ මෙය යොදා ගනී.

Fig: Mini Computer

iv. ක්ෂුදු පරිගණක (Micro Computers)

පෞද්ගලික පුයෝජන සදහා යොදා ගනු ලබන මෙම පරිගණක අඩු ධාරිතාවක් සහිත මතකයන්ගෙන් මෙන්ම පුමාණයෙන්, වේගයෙන් සහ මිලෙන් ද ඉතා අඩුය.විදුලි පරිභෝජනයද අඩුය.

2. තාක්ෂණය අනුව පරිගණක වර්ග කිරීම.

මෙම වර්ගීකරණයේදී පරිගණකය කොටස් 3කට බෙදේ.

i. පුතිසම පරිගණක (Analog Computers)

පරිසරයේ සිදුවන වෙනස්වීම් එනම් වේගය, වෝල්ටීයතාවය, පීඩනය, උෂ්ණත්වය වැනි පුතිසම සංඥා හදුනා ගනිමින් ඒ අනුව කිුිිියා කරන පරිගණක පුතිසම පරිගණක වේ. උදාහරණ ලෙස වේගමාපක, කාළගුණ මිනුම් යන්තුය, උෂ්ණත්වමානය ගත හැකිය.

ii. සංඛාහාංක පරිගණක (Digital Computers)

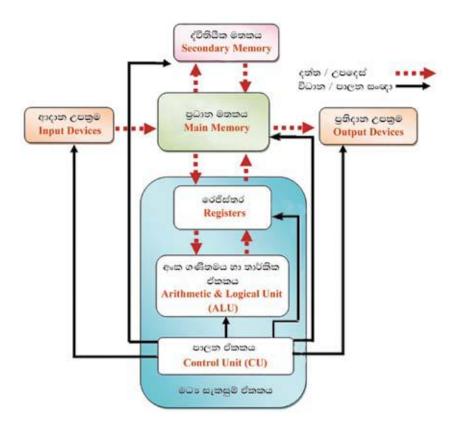
අප විසින් එදිනෙදා ජීවිතයේදී පරිහරණය කරනු ලබන පරිගණක සංඛාහාංක පරිගණක වේ.මෙම පරිගණක සංඛාහාංක සංඥා හදුනා ගනිමින් කිුිිියා කරයි.

iii. මිශු පරිගණක (Hybrid Computers)

පුතිසම සහ සංඛාහාංක යන දෙවර්ගයම සම්මිශුණයක් ලෙස මිශු පරිගණක හැදින්විය හැකිය. රෝහලේදී භාවිතා කරනු ලබන ECG යන්තුය මෙයට උදාහරණයකි.

2.3 පරිගණක පද්ධතියේ කුියාවලිය

මතක තබා ගත හැකි සරල ආකාරයක්,

- පාලන ඒකකයෙන් සෑම අංගයක් සදහාම විධාන ගමන් කරයි.
- ආදාන උපකරණ මගින් දත්ත ආදානය කර පුධාන මතකයේ මදක් තබා ගැන පුතිදාන උපකරණ මගින් පුතිදානය කරයි.
- පුධාන මතකයෙන් ද්විතීයික මතකයටද ඇතැම් විට දත්ත ගමන් කරයි.
- තවද, පුධාන මතකය මගින් රෙජිස්තර හරහා ALU වෙතට දත්ත පැමිණ ආපසු පුධාන මතකයට ගමන් කරයි.

2.4 පරිගණකයේ පුධාන භෞතික සංඝටක

1. ආදාන උපකරණ (Input Devices)

l. යතුරු පුවරුව (Keyboard)

II. දැක්වීමේ උපකරණ (Pointing Devices) a) මූසිකය (Mouse)

b) ස්පර්ශ සංවේදී තිරය (Touch Screen)

c) මෙහෙයුම් යටිය (Joy Stick)

d) ආලෝක පෑන (Light Pen)

- III. රූප සහ වීඩියෝ ආදානය කිරීමේ උපකරණ (Image and Video Input Devices)
 - a) ඩිජිටල් කැමරාව (Digital Camera)

b) වෙබ් කැමරාව (Web Camera)

c) පියැවූ පරිපථ රූපවාහිනී කැමරා (CCTV)

IV. සුපිරික්සක (Scanners)

a) පැතලි තල සුපිරික්සකය (Flatbed Scanners)

මෙහිදී යොමු කරන ලද රූප හෝ ලේඛන සුපිරික්සකය තුළ අඩංගු ලේසර් කිරණ මගින් ගුහණය කර සංඛාහාංක දත්ත ආකාරයට පරිවර්තනය කර තැන්පත් කිරීම සිදු කරයි.

b) තීරු කේත කියවනය (Bar Code Reader)

මෙම උපකරණය මගින් බොහෝ භාණ්ඩවල දක්නට ඇති තීරු කේතය කියවීම සිදු කරනු ලබයි.

c) චුම්භක තීන්ත අනුලක්ෂණ කියවනය (Magnetic Inc Character Reader – MICR)

මෙම උපකරණය බැංකු ආශිතව භාවිතා කරයි.චෙක්පතක ඇති නිරවදානාවය පරීක්ෂා කිරීම මෙහිදී සිදු කරනු ලැබේ.

d) පුකාශ අක්ෂර සංජානන (Optical Character Reader – OCR)

පිටු බොහෝ ගණනකින් යුතු ලේඛන ඉතා කෙටි කාලයකින් සුපිරික්ෂා කර පරිගණක ගත කිරීම මෙහිදී සිදු කරනු ලබයි. e) පුකාශ සළකුණු සංජානන උපකුමය (Optical Mark Recognition – OMR)

විභාග බහුවරණ පරීක්ෂා කිරීම මෙහිදී සිදු වේ.

f) ස්වයංකුීය ටෙලර් යන්තුය (Automated Teller Machine – ATM)

V. මයිකොෆෝනය (Microphone)

2. පුතිදාන උපකුම (Output Devices)

පරිගණක පද්ධතිය විසින් සකස් කරන ලද තොරතුරු අපට ලබා දෙන ආකාර කිහිපයක් ඇත.එයින් පුධාන කුම් 3 නම්,

I. මෘදු පිටපත (Soft Copy)

මේවා ති්රය මත නැරඹීම සදහා පමණක් තොරතුරු පුතිදානය කර ගැනීම සිදු කරයි.මෘදු පිටපත් ආකාරයට තොරතුරු පුතිදානය කරනු ලබන උපකරණ පහත දක්වා ඇත.

a) පරිගණක තිරය (Monitor/ Screen)

මෙය දෘශා පුදර්ශන ඒකකය යනුවෙන්ද හැදින්වේ.පුධාන පරිගණක තිර වර්ග 3ක් ඇත.

1. කැතෝඩ කිරණ නළය සහිත තිරය (CRT – Cathode Ray Tube)

මුල් යුගයේ සිට භාවිතා කරන අතර පුමාණයෙන් විශාල සහ වැඩි විදුලි පරිභෝජනයකින් යුක්ත වේ.

2. දුව ස්ඵටික පුදර්ශකය (LCD – Liquid Crystal Display)

පැතලි පුදර්ශක තාක්ෂණයට අනුව නිපදවා ඇත.මෙහි විදුලි පරිභෝජනය සාපෙක්ෂව අඩු වේ.

3. ආලෝක වීමෝචක දියෝඩ (LED – Light Emitting Diode)

ආලෝක විහිදුවන දියෝඩ යොදා නිර්මාණය කර ඇත.මෙහි පෙර තිර 2ටම සාපේක්ෂව විදුලි පරිභෝජනය අඩුය.

b) බහු මාධා (Multimedia Projector)

එක වර කිහිප දෙනෙකුට නැරඹිය හැකි ලෙස පුළුල් තිරයකට තොරතුරු පුතිදානය කිරීම මෙහිදී සිදු වේ.

II. දෘඪ පිටපත (Hard Copy)

ස්පර්ශ කළ හැකි පරිගණක පුතිදාන දෘඪ පිටපත් ලෙස හැදින්වේ.දෘඪ පිටපත් ආකාරයට පුතිදානය කරන උපකුම රැසක් මුදුණ යන්තු ලෙස පවතී.

c) සංඝට්ටන මුදුණ යන්නු (Impact Printers)

මේවා පුාථමික ගණයට අයත් වේ.මෙහි යාත්තික උපකුමය වන්නේ මුදුණයේ හිස කඩදාසිය මත ගැටීම තුළින් මුදුණය සිදු වීමයි.මෙම වර්ගය ඉතා සෝෂාකාරී වේ.නමුත් මෙය ඉතා ලාහදායීද වේ.

a) තිත් නාාස මුදුකය (Dot Matrix Printer)

මෙම මුදුකයේ හිස හෝ ඉදිකටු වැනි තුඩු මගින් තීන්ත සහිත රිබනය මත ගැටෙමින් කුඩා තිත් ආකාරයෙන් කඩදාසිය මත මුදුණය කෙරේ.

b) ජෙළි මුදුකය (Line Printer)

වරකට එක් පේළිය බැගින් මුදුණය කරන මෙම මුදුකය වේගවත් මුදුකයකි.වේගවත් පේළි මුදුකයට විනාඩියට පේළී 3000 පමණ මුදුණය කිරීමේ හැකියාව ඇත.

d) සංඝට්ටන නොවන මුදුණ යන්තු (Non Impact Printer)

මෙහිදී සංඝට්ටනයක් සිදු නොවන නිසා ඝෝෂාකාරී නොවේ.ලබා දෙන පුතිදාන ඉතා පැහැදිලි බවින් යුක්ත නමුත් මේවා මිල අධික වේ.

A. ලේසර් තාක්ෂණ සහිත මුදුණ යන්තු (Laser Printer)

මෙහිදී කඩදාසිය මතට කාටුජයක් තුළ ඇති වියළි තීන්ත කුඩු පතිත වීම තුළින් මුදුණය සිදු කරනු ලබයි.මෙහිදී පැහැදිලි, ගුණාත්මක රූප සහ ලේඛන ලබා ගත හැකිය.

B. තීන්ත විදුම් මුදුණ යන්තු (Ink Jet Printer)

මෙහිදී කාටුජයක් තුළ බදුන්වල බහා ඇති දුව තත්ත්වයේ තීන්ත කුඩා සිදුරු තුළින් කඩදාසියට විදීම මගින් මුළණය සිදුවේ.

C. තාප මුදුකය (Thermal Printer)

මෙහිදී ලේඛනය කඩදාසිය මත මුදුණය කරනු ලබයි.

D. ලකුණුකරණය (Plotter)

පරිගණකය ආශිත සැලසුම් නිර්මාණකරණයේදී බහුලව භාවිතා වේ.

III. ශබ්ද (Sound)

3. මධා සැකසුම් ඒකකය (Central Processing Unit)

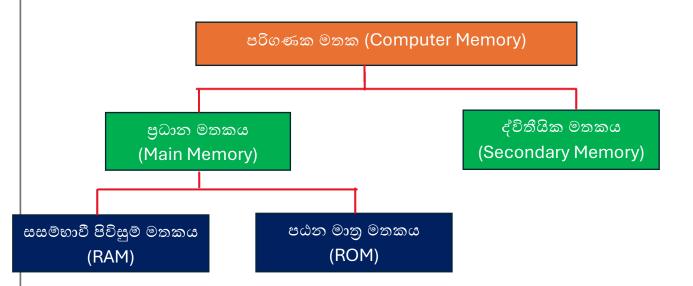
පරිගණක පද්ධතියේ මූලික අංගය සහ පරිගණකයේ මොළය ලෙස හදුන්වන්නේ මෙම CPU වේ.මෙහෙයුම් පද්ධතිය සහ යෙදවුම් මෘදුකාංග කියාත්මක කරන්නාද වේ.මධා සැකසුම් ඒකකය පුධාන වශයෙන් කොටස් 3කින් සමන්විත වේ.ඒවායේ කියාකාරීත්වයන්ද පහත දැක්වේ.

- 1. අංක ගණිතමය හා තාර්කික ඒකකය
 - සියලුම වර්ගයේ අංක ගණිතමය හා තාර්කික කිුයා සිදු කරයි.
- 2. පාලන ඒකකය
 - පරිගණක පද්ධතියේ සියලුම උපාංග පාලනය කරයි.
- 3. රෙජිස්තර
 - ALU තුළ කුියාත්මක වෙමින් පවතින කුියාවලි සදහා අවශා වූ දත්ත සහ කුියාවලියේ පුතිඵල තාවකාලිකව රදවා තබා ගනියි.

CPU හි වේගය මනින ඒකකය හර්ට්ස් (Hz – hertz) වන අතර එම වේගය මෙගාහර්ට්ස් (MHz – Megahertz) හෝ ගිගාහර්ට්ස් (GHz – Gigahertz) යන ඒකකවලින්ද මනිනු ලබයි.

4. පරිගණක මතක (Computer Memory)

විවිධ පරිගණක මතක එසේත් නැත්නම් ආචයන උපකුම දත්ත හා තොරතුරු ආචයනය කර ගැනීම සදහා යොදා ගනී.පරිගණක මතකය පහත ආකාරයට වර්ගීකරණය කළ හැකිය.

4.1 පුධාන / පුාථමික මතකය (Primary / Main Memory)

මධා සැකසුම් ඒකකයට කෙලින්ම පුවේශ විය හැකි මතකය මෙය වේ.මෙය පුාථමික ආචයනය ලෙසද හැදින්වේ.පුාථමික මතකය වර්ග 3කි.

I. සසම්භාවී පිවිසුම් මතකය (RAM – Random Access Memory)

මෙහිදී සකස් කිරීමට යොමු කරන තෙක් දත්ත තාවකාලිකව රදවා තබා ගතියි.පරිගණකය කුියා විරහිත කළ විට දත්ත මතකයෙන් ඉවත් වී යයි.මෙය නශා මතකයක් ලෙසද හැදින්වේ.ද්විතීයික මතකයට සියලුම දැ යොමු කරන්නේ සසම්භාවී පිවිසුම් මතකය ඔස්සේය.

II. පඨන මානු මතකය (ROM – Read Only Memory)

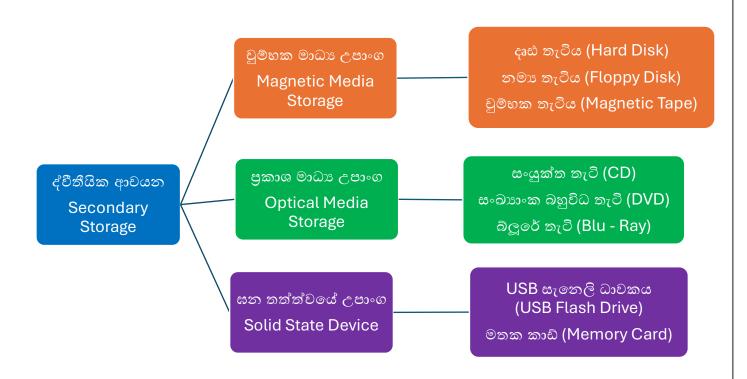
මෙහි ඇති දත්ත පරිගණකය කිුයා විරහිත වූ විටද නොවෙනස්ව පවතී. එම නිසා මෙය නශා නොවන මතකයකි.පරිගණකයේ මූලික කිුයාවලියට අවශා දත්ත සහ විධාන තැන්පත් කර ඇත්තේ පඨන මානු මතකය තුළයි.පරිගණක නිෂ්පාදන ආයතන විසින් BIOS පද්ධතිය ROM හි කුඩා ඉඩක තැන්පත් කර පරිගණක මවු පුවරුවට සවි කර ඇත.

III. වාරක මතකය (Cache Memory)

අනෙකුත් මතක වලට සාපේක්ෂව පුමාණයෙන් කුඩා නමුත් ඉතා වේගවත් වේ.මෙය මධා සැකසුම් ඒකක මතකය ලෙසද හැදින්වේ.CPU සහ පුාථමික මතකය අතර අතරමැදියා ලෙස මෙය නිතර භාවිත වන දත්ත රදවා තබා ගනී.මෙය නශා මතක ගණයට අයත් වේ.

4.2 ද්විතීයික මතකය (Secondary Memory)

මෙය ද්වීතියික ආචයනය ලෙසද හැදින්වේ.මෙහිදී දත්ත හා තොරතුරු ස්ථීරවම / සදාකාලිකව තැන්පත් කරයි.මෙය බාහිර ආචයනය ලෙසද හැදින්වේ.මෙය නශා නොවන මතකයකි.ද්වීතියික ආචයන වර්ග 3කි.

4.2.1 චුම්භක මාධා උපාංග (Magnetic Media Devices)

මෙහිදී චුම්භක ආරෝපණයක් ඇති කිරීම තුළින් දත්ත තැන්පත් කරනු ලබයි.

🕨 දෘඪ තැටිය (Hard Disk)

දත්ත සහ තොරතුරු තැන්පත් කිරීම සදහා යොදා ගනු ලබන පුචලිත මාධාෘකි.දෘඪ තැටියෙහි ඇති දත්ත සහ තොරතුරු කියවීමට සහ ලිවීමට පරිශීලකයාට හැකිය.මෙහි ධාරිතාව සාමානොහන් 250GB – 4TB අතර වේ.දෘඪ තැටියේ අංග කිහිපයක් පහත දැක්වේ.

- තැටිය (Platter)
- ස්පින්ඩලය (Spindle)
- ශීර්ෂකය (Head)
- ඇක්වුවේටර් බාහුව (Actuator arm)
- විදුලි සම්බන්ධකය (Power Connector)
- IDE සම්බන්ධකය (IDE Connector)
- ඇක්වුවේටර් (Actuator)
- 🕨 නමා තැටිය (Floppy Disk)
- 🕨 චුම්භක පටිය (Magnetic Tape)

ලිවීමේ සහ කියවීමේ වේගය අඩුය.නමුත් දත්ත සහ තොරතුරු ආරක්ෂා කිරීමට මෙය භාවිතා වේ.චුම්භක පටි බහුලවම භාවිතා වන්නේ සර්වර් පරිගණක වල දත්ත හා තොරතුරු උපස්ථ කිරීමටයි.

4.2.2 පුකාශ මාධා උපාංග (Optical Media Devices)

දත්ත අංකිත ලෙස ගබඩා කර ඇති අතර ලේසර් කිරණ මගින් දත්ත කියවීම හා ලිවීම සිදු වේ.පුකාශ තැටි වර්ග කිහිපයක් ඇත.

- CD ROM
- CR R
- CD RW
- DVD ROM
- DVD R
- DVD RW

4.2.3 ඝන තත්ත්වයේ උපාංග (Solid State Devices)

එහෙ මෙහෙ ගමන් නොකරන අංග වලින් යුක්ත වේ.මෙම උපාංග දත්ත සහ තොරතුරු කියවීම සහ ලිවීමට භාවිතා කෙරේ.

- USB සැනෙලි ධාවක (USB Flash Drive)
- මතක කාඩ්පත් (Memory Card)

2.5 පරිගණකයක කෙවෙනි (Computer Ports)

පරිගණකය සහ පරිගණක උපාංග එකිනෙක සම්බන්ධ කරන අතුරු මුහුණත් කෙවෙනි ලෙස දැක්විය හැකිය.සියලුම කෙවෙනි මව්පුවරුවට සම්බන්ධ කර ඇත.

1. PS/2 කෙවෙනි

යතුරු පුවරුව සහ මූසිකය පරිගණක පද්ධතියට සම්බන්ධ කිරීම සදහා යොදා ගැනේ.නමුත් වර්තමානයේ මේ 2ම සදහා USB භාවිතා වේ.

දම් - යතුරු පුවරුව / කොළ - මූසිකය

2. සමාන්තර කෙවෙනිය (Parallel Port)

මුදුණ යන්තුය පරිගණක පද්ධතියට සම්බන්ධ කිරීම සදහා භාවිතා වේ.මෙය විවර 25කි සමන්විත වේ.මෙය සදහාද වර්තමානයේ USB භාවිතා වේ.

3. HDMI කෙවෙනිය

විශේෂයෙන් ලැප්ටොප් පරිගණක තුළ දක්නට ලැබේ.පරිගණක තිරය, බහුමාධා පුක්ෂේපකය, ඩිජිටල් රූපවාහිනී යන්තු සහ ඩිජිටල් ශබ්ද වාහිනී යන්තු සම්බන්ධ කිරීමට යොදා ගැනේ.

4. ජාලකරණ කෙවෙනිය RJ 45

මෙම කෙවෙනිය මගින් පරිගණක ජාලයක ඇති පරිගණක, ජාල මං හසුරුව ජාල ස්වීචයට සම්බන්ධ කරනු ලබයි.

5. ශබ්ද උපාංග කෙවෙනි (Audio Port)

මයිකොෆෝන, ස්පීකර සහ ඉස් බනුව වැනි ශුවා මාධා පරිගණක පද්ධතියට සම්බන්ධ කිරීම සදහා යොදනු ලබයි.

නිල් - ශබ්ද ආදානය

කොළ - ස්පීකර / ශබ්ද පුතිදානය

රෝස - මයිකුොෆෝන්

6. විශ්ව ශ්රණිගත බස් කෙවෙනිය (USB – Universal Serial Bus Port)

වර්තමානයේදී ආදාන සහ පුතිදාන උපාංග බොහෝමයක්ම පරිගණකයට සම්බන්ධ කරනු ලබන්නේ USB කෙවෙනි මගින් ය.

7. වීඩියෝ කෙවෙනිය (Video Port)

මෙය ගුැෆික් කෙවෙනිය ලෙසින්ද හදුන්වනු ලබයි.මෙයද පරිගණක තිරය, බහුමාධා පුක්ෂේපකය සම්බන්ධ කිරීමට භාවිතා කරයි.මෙය විවර 15කින් සමන්විත වේ.

8. ශ්රේණිගත කෙවෙනිය (Serial Port)

පරිගණකයක් අන්තර්ජාලයට සම්බන්ධ කිරීම සදහා යොදා ගනු ලබන මොඩමය පරිගණකයට සම්බන්ධ කිරීමට මෙය යොදා ගැනේ.මෙයද වර්තමානයේ USB මගින් පුතිස්ථාපනය කර ඇත.

2.6 දක්ත සන්නිවේදනය (Data Communication)

දත්ත සහ තොරතුරු සම්පේෂණය (හුවමාරු) කර ගැනීම දත්ත සන්නිවේදනය වේ.මෙම දත්ත සම්පේෂණය සදහා පුභවය හා ගුාහකයා අතර සම්බන්ධතාවයක් ගොඩනගා තිබිය යුතුය.එම සම්බන්ධතාව ජාලගත කිරීම ලෙස හැදින්වේ.

2.6.1 දත්ත සන්නිවේදනය සදහා අවශා මූලික අංග

- 1. දත්ත පුභවය
 - දත්ත සම්පේෂණය කරන්නා
- 2. සම්පේෂණ මාධා
 - දත්ත සම්ජේෂණය කිරීමට යොදා ගන්නා මාධා (දුරකථන රැහැන්(wired) , රැහැන් රහිත(wireless))
- 3. දත්ත ගුාහකයා
 - දත්තය ලබන්නා

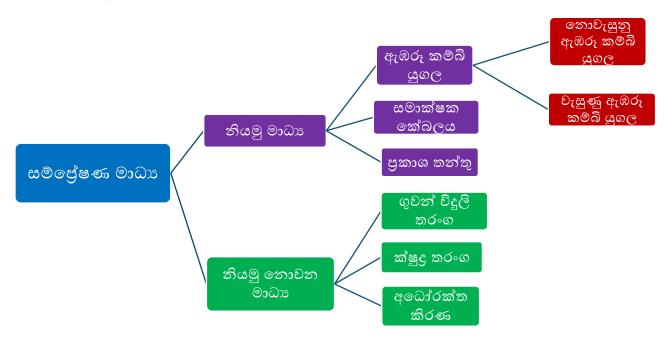
2.6.2 දත්ත සම්ජේෂණ විධි

- 1. ඒකපථ (Simplex Mode)
 - දත්ත සම්පේෂණයේදී දත්ත ගමන් කරන්නේ පුභවයේ සිට ගුාහකයාට පමණයි.
 - උදා :- රූපවාහිනී දර්ශන නැරඹීම
 - o ගුවන්විදුලියට සවන් දීම
- 2. අර්ධ ද්වීපථ (Half Duplex Mode)
 - දත්ත සම්පේෂණයේදී දත්ත ගමන් කරන්නේ වරකට එක් දිශාවකට පමණයි.
 - උදා :- වෝකි ටෝකි
- 3. පූර්ණ ද්වීපථ (Full Duplex Mode)
 - දත්ත ගමන් කිරීම එක විට දෙදිශාවටම සිදු කළ හැකිය.

• උදා :- දුරකථන සංවාද

2.6.3 දත්ත සම්ලේෂණ මාධා (Data Transmission Meda)

පද්ධති අතර සම්බන්ධතාවයක් ගොඩනැගීම සදහා මෙය වැදගත් වේ. දත්ත සම්ජේෂණ මාධා පහත ආකාරයට වර්ගීකරණය කළ හැකිය.

1. නියමු මාධා (Guided)

දත්ත සම්ප්‍රේෂණය සදහා යොදා ගන්නා මාධාාය භෞතික මාධාායක් නම් එය නියමු මාධාායක් ලෙස හැදින්වේ.

- I. ඇඹරු කම්බි යුගල (Twisted Pair)එකට ඇඹරු තඹ කම්බි යුගලක් වේ.මේවා වර්ග 2කි.
 - තොවැසුණු ඇඹරු කම්බි යුගල (UTP Unshielded Twisted Pair)

දුරකථන සම්බන්ධතා සදහා යොදා ගනී.නමාාශීලි සහ ලාභදායී වේ.නමුත් දීර්ඝ දුරකට දත්ත සම්පේෂණය සිදු නොකරයි.මීටර් 100ක් පමණ උපරිම දුරකට දත්ත සම්පේෂණය සිදු කරයි.

🔹 වැසුණු ඇඹරු කම්බි යුගල (STP – Shielded Twisted Pair)

බරින් හා වියදමින් අධික නමුත් ආරක්ෂාව උපරිම වේ.දිගු දුරකට දත්ත සම්පේෂණය සිදු කළ හැකිය.

II. සමක්ෂක කේබලය (Coaxial Cable)

සන්නායක කේබල යුගලයකින් සමන්විතයි.මෙම කේබල් යුගලය ප්ලාස්ටික් ආරක්ෂණයකින් වෙන් කර ඇත.සාපෙක්ෂව මෙවා මිලෙන් අධික වේ.

උදා :- රූපවාහිනී ඇන්ටෙනා, CCTV කේබල

III. පුකාශ තන්තු (Fiber Optics)

මෙය සත්තායක කේබල යුගලයකිත් සමත්විතයි.මෙහි ඇති විශේෂත්වය තම දත්ත සම්ප්‍රේෂණයේදී ආලෝකය පරාවර්තතය වෙමිත් සම්ප්‍රේෂණය වීමයි.මෙය රශ්මි වකීකරණය ලෙස හැදිත්විය හැකිය.තවීත දුරකථන ජාල වල හාවිතා වේ.මිලෙත් අධිකයි.දැනට පවතින වේගවත්ම දත්ත සම්ජේෂණ නියමු මාධායයයි.

2. නියමු නොවන මාධාෘ (Unguided)

භෞතික මාධා යොදා ගැනීමකින් තොරව වාතය හරහා සංඥා ලෙස දත්ත සම්පේෂණය කිරීම නියමු නොවන මාධාය ලෙස හැදින්වේ.

1. ගුවන් විදුලි තරංග (Radio Waves)

වයි ෆයි සහ බ්ලූටූත් ගුවන් විදුලි තරංග මත කිුයාකිරීම් සදහා උදාහරණ වේ.

2. ක්ෂූදු තරංග (Microwaves)

මෙහිදී දත්ත ගමන් කරන්නේ එක් රේඛාවකට ය.චන්දිකා වල දත්ත සම්ප්රිෂණය සදහා මෙය භාවිතා වේ.අන්තර්ජාල සන්නිවේදනය සදහාද මෙය භාවිතා වේ.

3. අධෝරක්ත කිරණ (Infrared)

රූපවාහිනී දුරස්ථ පාලකවල මෙන් ම රැහැන් රහිත යතුරු පුවරු සහ මූසික පාලනය සදහා අධෝරක්ත කිරණ දත්ත සම්පේෂණ මාධාාය ලෙස යොදා ගනු ලබයි.

2.6.4 පරිගණක ජාල සම්බන්ධ කිරීමේ උපාංග

පරිගණක ජාලයක් ඇති කිරීමට පරිගණක දෙකක් හෝ වැඩි පුමාණයක් තිබිය යුතුයි.මේවා සම්බන්ධ කිරීමට විවිධ උපාංග භාවිතා කරයි.

1. ජාලකරණ අතුරු මුහුණත් කාඩ්පත (Network Interface Card)

මෙය පරිගණක මවුපුවරුවේ දක්තට ලැබේ.අප කලින් ඉගෙන ගත් RJ – 45 ජාලකරණ කෙවෙනිය අඩංගු වන්නේ මෙම ජාලකරන අතුරු මුහුණත් කාඪපතෙහිය.

2. ස්වීචය හෝ නාභි (Switch or Hub)

පරිගණක 2ක් හෝ ඊට වැඩි පුමාණයක් අතර සම්බන්ධතාවයක් ගොඩනැගීම සදහා මැදිහත්කරු ලෙස කුියාකරන්නේ ස්වීචය සහ නාභියයි.මේ සදහා නියමු මාධා‍යයක් යොදා ගනී.තවද ජාලකරණ කෙවෙනියද මෙහිදී සම්බන්ධ කිරීමට භාවිතා වේ.

ස්වීචය	නාභිය
අදාළ පරිගණකය වෙත පමණක	පරිගණක ජාලයෙහි ඇති සියලුම
තොරතුරු හුවමාර කරයි.	පරිගණක වලට තොරතුරු හුවමාරු
	කරයි.
පූර්ණ ද්වීපථ විධි කුමය අනුගමනය	අර්ධ ද්වීපථ විධි කුමය අනුගමනය
කරයි.	කරයි.

3. වයි ලයි (Wi-Fi)

වර්තමානයේ ජාලකරණයේ ජනපුියම මාධා යක් බවට වයිෆයි තාක්ෂණය පත් වීතිබේ.මෙයා ඉතා වේගවත් වේ.ජංගම දුරකථන හා උකුලු පරිගණක සදහා වේගවත් අන්තර්ජාල සම්බන්ධතාවක් ඇති කිරීමට මෙය සමත් වී ඇත.

4. මං හසුරුව / මාර්ගකය (Router)

පරිගණක ජාල 2ක් හෝ ඊට වැඩි පුමාණයක සම්බන්ධතාව ඇති කිරීමට යොදා ගන්නා උපාංගය මාර්ගකයයි.තොරතුරු සම්පේෂණය සදහා සුදුසු මාර්ගය තීරණය කරනු ලබන්නේ මං හසුරුව මගිනි.

5. මොඩමය (Modem)

පරිගණක ජාලයක ඇති පරිගණක හෝ නිවෙස් වල පෞද්ගලික පරිගණක දුරකථන මාර්ගයක් හරහා අන්තර්ජාලය හා සම්බන්ධ කිරීමට යොදා ගනී.මෙය දත්ත පරිවර්තකයෙකු ලෙසද කිුයා කරයි.මෙහිදී අංකිත සංඥා පුතිසම සංඥා බවට (Modulation) ද පුතිසම සංඥා අංකිත සංඥා බවට (DEModulation) ද පත් කරයි. මෙම වචන දෙකේ එකතුවෙන් MODEM යන වචනය සෑදී ඇත.මොඩමය නවීන මං හසුරුව තුළ සවිකර ඇත.

6. ගිනිපවුර (Firewall)

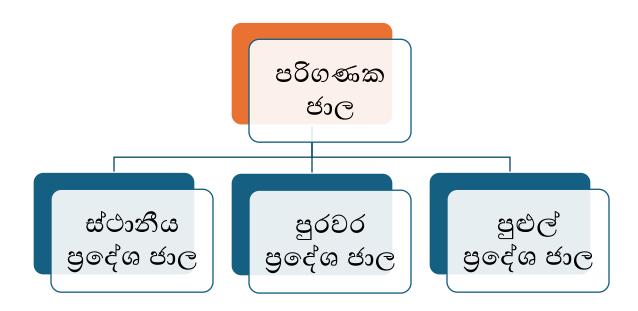
මෙය පරිගණක ජාල ආරක්ෂක පද්ධතියකි.අන්තර්ජාලය සහ පරිගණක ජාල අතර දත්ත සහ තොරතුරු සම්පේෂණය පාලනය කිරීමට අවශා විධිවිධාන මෙහි අඩංගුය.

2.6.5 මස්වාලාභී / සේවාදායක ජාල

- අන්තර්ජාලයෙන් හෝ පුාදේශීය ජාලයකින් දත්ත හෝ තොරතුරු ඉල්ලුම් කරන්නා සේවාලාභියා වේ.
- දත්ත හා තොරතුරු සපයන්නා සේවාදායකයා ලෙස හදුන්වයි.
- පරිගණක ජාලයක සේවාදායක පරිගණකයද එයට සම්බන්ධ පරිගණක සේවාලාභී පරිගණක ද පවතී.
- ජාල මෙහෙයුම් පද්ධතියක් ස්ථාපිත කරනු ලබන්නේ සේවාදායක පරිගණකයට ය.

2.6.6 පරිගණක ජාල වර්ග

පරිගණක ජාල භූමියේ පිහිටීම හා භාවිත කරන්නාගේ අවගානාවය අනුව වර්ගීකරණය කළ හැකිය.

1. ස්ථානීය පුදේශ ජාල

එක ගොඩනැගිල්ලක කාමරයක් තුළ හෝ කාමර කිහිපයක් සම්බන්ධ කරමින් ස්ථාපිත කරනු ලබන පරිගණක ජාලයක් ස්ථානීය පුදේශ ජාලයක් ලෙසින් හැදින්වේ.

2. පුරවර පුදේශ ජාල

කී.මී. 16ක් හෝ ඊට අඩු පුදේශයක් ආවරණය වන ආකාරයෙන් ස්ථාන ගත කර ඇති, ස්ථානීය පුදේශ ජාල කිහිපයක එකතුවක් පුරවර පුදේශ ජාලයක් ලෙස හැදින්වේ.

උදා :- බැංකු ජාල, ශාඛා සහිත ආයතන ජාල, ශාඛා සහිත විශ්ව විදාහල

3. පුළුල් පුදේශ ජාල

ඉතා පුළුල් පුදේශයක් ආවරණය වන පරිද්දෙන් නිර්මාණය කෙරුණු ජාල, පුළුල් පුදේශ ජාල ලෙසින් දැක්වේ.රටක් තුළ මෙන්ම රටකින් පිටටද ඇති කරනු ලබන ජාල සම්බන්ධතාව පුළුල් පුදේශ ජාල නම් වේ.මෙයට උදාහරණයක් ලෙස අන්තර්ජාලය කිව හැකිය.

2.6.7 ජාල ස්ථල විදාහව

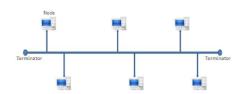
ජාලයක් තුළ පරිගණක සම්බන්ධතාව සැලසුම් කිරීම සහ ජාල ගත කරන ආකාරය ජාල ස්ථල විදාාාව ලෙසින් දැක්විය හැකිය.

1. තරු ආකාරයේ ජාලය

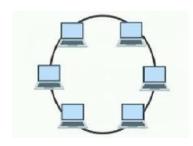
නාභිය හෝ ස්වීචය කේන්දුය කොට ගෙන එයට පරිගණක සම්බන්ධ කරනු ලබයි.

2. බස් ආකාරයේ ජාලය

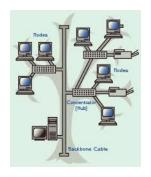
පුධාන කේබලයක් හරහා සියලුම සම්බන්ධතා ඇති කරමින් ජාල ගත කිරීම මෙහිදී සිදු කරයි.මෙහිදී කේබල අඩු පුමාණයක් වැය වන නමුත් සම්බන්ධ කළ හැකි පරිගණක පුමාණය සීමිතය.

3. වළලු ආකාරයේ ජාලය

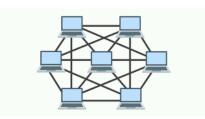
පරිගණක ස්ථාන ගත කර ඇත්තේ වළල්ලක ආකාරයට කේබල් මගින් එකිනෙකා සම්බන්ධ කරමින්ය.එක් පරිගණකයක හෝ කේබලයක අකුමිකතාවක් සම්පූර්ණ ජාලයේම බිද වැටීමට හේතු විය හැකිය.

4. ගස් ආකාරයේ ජාලය

තරු ආකාරයේ ජාල ගත කිරීම් කිහිපයක් බස් ආකාරයේ ජාල ගත කිරීමකට එකතු කිරීම රුක් සැලැස්මක් ලෙස හැදින්වේ.මෙහිදී ඇති වාසියක් වන්නේ එක එක ජාල වෙන් වෙන් වශයෙන් පාලනය කිරීමේ පහසුවයි.

5. දැල් ආකාරයේ ජාලය

ජාලයේ ඇති සියලුම පරිගණක එකිනෙක හා සම්බන්ධ කිරීම මෙලෙස හදුන්වයි.මෙහිදී පාලනය අපහසු මෙන්ම පිරිවැය ද අධික වේ.මෙය සංකීර්ණ වේ.

2.6.8 ජාලකරණයේ වාසි

- 🕨 දත්ත සහ තොරතුරු පරිගණක අතර හුවමාරු කිරීමට හැකි වීම
- 🕨 අඩු ඉඩක දත්ත ගබඩා කිරීම
- 🕨 සම්පත් පොදුවේ පරිහරණය කිරීම
- 🕨 මධාගත මෘදුකාංග පාලනය කිරීමේ හැකියාව
- 🕨 ඕනෑම තැනකදී ඕනෑම වේලාවකදී සම්බන්ධ වීමේ හැකියාව
- 🕨 ආරක්ෂාව
- 🕨 විදාහුත් තැපෑල

2.6.9 ජාලකරණයේ අවාසි

- 🕨 දත්ත සදහා අඩු ආරක්ෂාව
- 🕨 ජාල බිදවැටීම
- 🤰 වෛරස
- 🕨 පරිගණක දෝෂ
- 🕨 පුහුණු අවශානා